

Chương 4

DOANH NGHIỆP VÀ LỰA CHỌN LĨNH VỰC KINH DOANH

Bài 50

Doanh nghiệp và hoạt động kinh doanh của doanh nghiệp

- Biết được thế nào là tổ chức kinh doanh hộ gia đình.
- Biết được những thuận lợi, khó khăn đối với doanh nghiệp nhỏ.
- Biết được các lĩnh vực kinh doanh phù hợp với doanh nghiệp nhỏ.

I – KINH DOANH HỘ GIA ĐÌNH

1. Đặc điểm kinh doanh hộ gia đình

- Kinh doanh hộ gia đình bao gồm : sản xuất, thương mại và tổ chức các hoạt động dịch vụ.
- Kinh doanh hộ gia đình có những đặc điểm cơ bản sau :
  - + Kinh doanh hộ gia đình là một loại hình kinh doanh nhỏ, thuộc sở hữu tư nhân. Cá nhân (chủ gia đình) là chủ và tự chịu trách nhiệm về mọi hoạt động kinh doanh.
  - + Quy mô kinh doanh nhỏ.
  - + Công nghệ kinh doanh đơn giản.
  - + Lao động thường là thân nhân trong gia đình.

2. Tổ chức hoạt động kinh doanh gia đình

a) Tổ chức vốn kinh doanh

- Vốn kinh doanh được chia làm hai loại : vốn cố định và vốn lưu động.
- Nguồn vốn chủ yếu là của bản thân gia đình.
- Nguồn vốn khác : Vay ngân hàng, vay khác...

b) Tổ chức sử dụng lao động

- Sử dụng lao động của gia đình.
- Tổ chức việc sử dụng lao động linh hoạt : một lao động có thể làm nhiều việc khác nhau.

3. Xây dựng kế hoạch kinh doanh hộ gia đình

a) Kế hoạch bán sản phẩm do gia đình sản xuất ra

$$\text{Mức bán sản phẩm ra thị trường} = \text{Tổng số lượng sản phẩm sản xuất ra} - \text{Số sản phẩm gia đình tự tiêu dùng}$$

Ví dụ 1 : Gia đình em một năm sản xuất được 2 tấn thóc, số thóc để ăn và để giống là 1 tấn, số thóc còn lại để bán.

Vậy số thóc bán ra thị trường = 2 tấn – 1 tấn = 1 tấn.

Ví dụ 2 : Chị B chăn nuôi gia cầm và lợn thịt. Mỗi năm chị cho xuất chuồng 500kg lợn, 100kg gia cầm. Giá bán dao động trong khoảng 20 đến 25 ngàn đồng/1kg lợn và 30 đến 35 ngàn đồng/1kg gia cầm.

Ví dụ 3 : Anh T ở vùng trung du Bắc Bộ, anh trồng chè. Mỗi năm thu hoạch 2000kg chè các loại, anh thường bán 90% ra thị trường, 10% để lại chế biến gia công dùng cho gia đình.

b) Kế hoạch mua gom sản phẩm để bán

Mua gom sản phẩm để bán là hoạt động thương mại, lượng sản phẩm mua sẽ phụ thuộc vào khả năng và nhu cầu bán ra.

Ví dụ : Mặt hàng A mỗi ngày bán được 20 cái, bình quân một tháng bán được 600 cái. Như vậy, kế hoạch mua gom mặt hàng A phải đủ để mỗi tháng có 600 cái để bán ra.

II – DOANH NGHIỆP NHỎ (DNN)

1. Đặc điểm của doanh nghiệp nhỏ

Doanh nghiệp nhỏ có ba đặc điểm cơ bản sau :

- Doanh thu không lớn.
- Số lượng lao động không nhiều.
- Vốn kinh doanh ít.

2. Những thuận lợi và khó khăn của DNN

a) Thuận lợi

- Doanh nghiệp nhỏ tổ chức hoạt động kinh doanh linh hoạt, dễ thay đổi phù hợp với nhu cầu thị trường.
- Doanh nghiệp nhỏ dễ quản lý chặt chẽ và hiệu quả.
- Dễ dàng đổi mới công nghệ.

b) Khó khăn

- Vốn ít nên khó có thể đầu tư đồng bộ.
- Thường thiếu thông tin về thị trường.
- Trình độ lao động thấp.
- Trình độ quản lý thiếu chuyên nghiệp.

3. Các lĩnh vực kinh doanh thích hợp với doanh nghiệp nhỏ

a) Hoạt động sản xuất hàng hoá

- Sản xuất các mặt hàng lương thực, thực phẩm : Thóc, ngô, rau, quả, gia cầm, gia súc...
- Sản xuất các mặt hàng công nghiệp tiêu dùng như : Bút bi ; giấy, vở học sinh ; đồ sứ gia dụng ; quần áo ; giày dép ; mây tre đan ; sản phẩm thủ công mỹ nghệ...

Hình 50.1. Một số sản phẩm sản xuất hàng hoá nông nghiệp

b) Các hoạt động mua, bán hàng hoá

- Đại lý bán hàng : Vật tư phục vụ sản xuất, xăng dầu, hàng hoá tiêu dùng khác.
- Bán lẻ hàng hoá tiêu dùng : hoa quả, bánh kẹo, quần áo...

c) Các hoạt động dịch vụ

– Dịch vụ internet phục vụ khai thác thông tin, vui chơi giải trí.

Hình 50.2. Cửa hàng dịch vụ điện tử, internet

– Dịch vụ bán, cho thuê sách, truyện...

a)

b)

Hình 50.3.

a) Cửa hàng sách ; b) Dịch vụ vật liệu xây dựng

– Dịch vụ sửa chữa : xe máy, điện tử...

Hình 50.4. Cửa hàng sửa chữa xe máy

– Các dịch vụ khác : ăn uống, cắt tóc, giải khát...

Hãy kể tên những hoạt động kinh doanh mà em biết.

CÂU HỎI

1. Kinh doanh hộ gia đình có những đặc điểm gì ?
2. Nêu những điều cơ bản trong hoạt động kinh doanh hộ gia đình.
3. Nêu những đặc điểm của doanh nghiệp nhỏ.
4. Doanh nghiệp nhỏ có những thuận lợi và khó khăn gì ?
5. Em hãy kể tên những lĩnh vực kinh doanh phù hợp với doanh nghiệp nhỏ.

THÔNG TIN BỔ SUNG

1. Ngày 23/11/2001, Chính phủ đã ban hành Nghị định **NĐ 90/2001/NĐ - CP**. Trong đó quy định tiêu chí doanh nghiệp vừa và nhỏ ở Việt Nam :
  - Vốn đăng kí kinh doanh không quá 10 tỉ đồng.
  - Lao động trung bình hằng năm không quá 300 người.
2. Hiện nay người ta có thể mua bán hàng hoá trên mạng internet ; Khai thác thông tin thị trường trên mạng để phục vụ hoạt động kinh doanh của doanh nghiệp.